

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Adriano Abbate, In Anglia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

S. Filani mi-
vacuolose de-
latum ad
castra bra-
chium.

licitus, quietem nullam prope corpori daret, precibus vacans, aut omnia animo volvens, intento eo cum quibusdam in preces converso, (orabat autem Deum ac S. Philanum, cujus brachium inclusum argento in exercitu se habere credebatur, ut victoriam propitii dare vellent) visum est brachium argenteum, cui inclusum verum fuerat, repente apertum, ac rursus in nictu oculi clausum, nullo accedente nec se movente quopiam. Quod quum mirandum videretur, Sacerdos ad altare accessit quid actum esset inspecturus : ubi vidit verum inesse brachium, exclamans vere numen adesse divinum, confessus est factum suum Regi, quod roganti brachium S. Philani, capsulam tantum argenteam, veritus ne in tumultu perderetur, exempto vero brachio, vacuum dederit. Plenus igitur Rex spe reliquum noctis in precibus ac gratis agendis perseverabat.

Scolorum
pietas:

7 Postero die preparatis omnibus ad rem sacram, milites convocat, jubetque omnes Christi corpus, quo robustiores spiritu essent, sumere. Erat in exercitu Abbas insulae Missarum, nomine Mauricius, qui ex editiusculo loco tum rem divinam faciebat : is Regi Eucharistiam ac nobilibus administrabat : deinde a reliquis Sacerdotibus idem factum ceteris militibus..... Mauricius arrepta duabus manibus cruce in qua Christus crucifixus pendebat, ostentansque eam militibus,

ut ejus nomine bono animo patriam defenderent, in eoque solo confiderent, ad pugnam duxit. Ac ubi aliquantum adhuc acies utrimque abessent, Deo sese cunctos in terram prostratos commendare mandat. Quod ubi hostes videre, deditionem eos supplices facere clamant universi. Sed mox ubi consurgentes maximo impetu in sese omnes incurrere vident, converso metu sibi quisque timere coepit. Primo igitur impetu plurimi cecidere..... Cecidere eo praelio ab Anglis millia quinquaginta; Equites autem aurati ducenti, cum Duce Governiae : duo tantum Scotorum Equitum auratorum desiderati sunt, Wilhelmus a Vetere ponte, et Walterius Rossensis : vulgi vero periere haud amplius quatuor millia. *Camerarius quoque victoriam hanc, anno Chr. 1314, ut ait, relatam proprio numini, a S. Filano suis gentilibus conciliato, tribuit. Commisum est praelium ad torrentem Bannock, ut Joannes Major lib. 3, Hist. Scotiae cap. 4, et Cambdenus testantur, haud procul Sterlingo oppido. Joannes Leslaus de rebus gestis Scotorum lib. 7, hoc praelium describit atque ad illud piam Roberti Regis et Scotorum preparationem, Mauricii Abbatis exhortationem, et crucis Christi prolationem; non tamen meminit S. Filani; uti nec Major; nedum Buchananus, qui antiquam Scotorum pietatem erga Ven. Eucharistiam, Crucem Christi, et Sanctos commemorare, nefas duxisset.*

EX BEDA.

Victoria.

DE S. ADRIANO ABBATE, IN ANGLIA.

CIRCITER AN.
CHRIST. DCCIX.
IX JANUARI.
S. Adriani
natis.

Adrianum Abbatem, non minori Christianae humilitatis quam Apostolici zeli laude illustrem, venerantur IX Januarii Ecclesiae Anglicanae : de quo praeter Martyrologium Anglicanum, Galesium, Molanus et Carthusiani Colon. in Addit. ad Usuardum : In Cantia Adriani Abbatis et Confessoris. Ejusdem meminit Ferrarius in generali catalogo Sanctorum, Martyrolog. Germanicum, Ghinius, Wion, Menardus, Tritheimius lib. 3, de viris illust. cap. 115. Fustus Harpsfeldius sec. 7, cap. 9, qui anno 708, mortuum scribit, Wion anno 707.

Vita.

2 Illius geminam hic vitam damus, alteram ex Beda lib. 4, hist. Anglic. cap. 1 et 2, ex Joanne Capgraviio alteram, cujus pars prior ex Beda est adumbrata.

VITA

ex ven. Beda, lib. 4.

a b
c
d e
Wighart or-
dinandus
Episcopus,
peste mori-
tur.
f

ANNO DCLXV a Deusdedit sextus Ecclesiae b Dorovernensis Episcopus obiit pridie Iduum Juliarum. Sed et c Erconbert Rex Cantuariorum eodem mense ac die defunctus, Ecgherto filio sedem regni reliquit, quam ille susceptam per novem annos tenuit. Tunc cessante non paucis tempore Episcopatu, missus est Romam ab ipso simul et a Rege Nordambroborum d Oswi e Wighart Presbyter, vir in Ecclesiasticis disciplinis doctissimus, de genere Anglorum, petentibus, Ecclesiae Anglorum Episcopum ordinari; missis pariter Apostolico Papae donariis, et aureis atque argenteis vasis non paucis. Qui ubi Romam pervenit, (cui Sedi Apostolicae tempore illo f Vitalianus praerant.) postquam itineris sui causam praefato Papae Apostolico patefecit, non multo post et ipse, et omnes pene qui cum eo adveniant socii, pestilentia superveniente deleti sunt.

Adrianus
Abbas Epi-
scopatum
detrectat.

2 At Apostolicus Papa habito de his consilio, quasivit sedulus quem Ecclesiae Anglorum Archiepiscopus mitteret. Erat autem in monasterio Niridano, quod est non longe a Neapoli Campaniae, Abbas Adrianus, vir natione Afer, sacris litteris diligenter imbutus, monasterialibus simul et Ecclesiasticis disciplinis institutus, Graecae pariter et Latinae linguae peritissimus. Hunc ad se accitum Papa jussit, Episcopatu

accepto, in Britanniam venire. Qui indignum se tanto gradu respondens, ostendere posse se dixit alium, cujus magis ad suscipiendum Episcopatum et eruditio conveniret et aetas. Cumque monachum quemdam de vicino Virginum monasterio, nomine Andream, Pontifici offerret; hic ab omnibus, qui eum novere, dignus Episcopatu judicatus est. Verum pondus corporeae infirmitatis, ne Episcopatu fieri posset, obstetit.

Alium offert
Pontifici.

3 Et rursus Adrianus ad suscipiendum Episcopatum actus est : qui petiit inducias, si forte alium, qui Episcopus ordinaretur, ex tempore posset invenire. Erat ipso tempore Romae monachus Adriano notus, nomine g Theodorus, natus ex Tharso Ciliciae, vir et seculari et divina literatura, Graecae et Latinae instructus, probus moribus, et aetate venerandus, id est, annos habens aetatis 66. Hunc offerens Adrianus Pontifici, ut Episcopus ordinaretur, obtinuit; his tamen conditionibus interpositis, ut ipse eum perduceret in Britanniam, eo quod jam bis partes Galliarum diversis ex causis adisset; et ob id majorem hujus itineris peragendi notitiam haberet, sufficiensque esset in possessione hominum propriorum : et ut ei doctrinae cooperator existens diligenter attenderet, ne quid ille contrarium veritati fidei, Graecorum more, in Ecclesiam, cui praesesset, introduceret. Qui Subdiaconus ordinatus quatuor expectavit menses, donec illi coma cresceret, quo in coronam tonderi posset : habuerat enim tonsuram more Orientalium h S. Pauli Apostoli. Qui ordinatus est a Vitaliano Papa anno Dominicae incarnationis DCLXVIII, sub die VII Kal. Aprilium, i Dominica.

Tum S. Theo-
dorum.
g

Mittitur cum
eo in An-
gliam.

h

Veniunt in
Galliam.

k

l

m

Isthic hyeme
subsistunt.
n o

4 Et ita una cum Adriano vi Kalendas Junias in Britanniam missus est. Qui cum pariter per mare ad Massiliam, et deinde per terram Arelaten pervenissent, et tradidissent h Joanni Archiepiscopo civitatis illius scripta commendatitia Vitaliani Pontificis; retenti sunt ab eo, quousque l Ebroinus Major domus regiae copiam pergeri quoquo vellent tribuit eis. Qua accepta Theodorus profectus est ad m Agilbertum Parisiorum Episcopum, et ab eo benigne susceptus, et multo tempore habitus est. Adrianus vero perrexit primum ad n Emme Senonum, et postea ad o Faronem Meldorum Episcopos, et bene cum eis diutius fuit.

Ex BEDA. fuit. Coegerat enim eos imminens hyems, ut ubicumque potuissent, quieti manerent.

Deducitur in Angliam Theodorus. ¶ Quod cum nuntii certi narrassent Regi Eegberto, adesse scilicet Episcopum, quem petierant a Romano Antistite, in regno Francorum; misit illo continuo Redfridum Praefectum suum ad adducendum eum. Quo cum pervenisset, assumpsit Theodorum cum Ebroino licentia, et perduxit eum ad portum, cui nomen est p Quentawic, ubi fatigatus infirmitate aliquantisper moratus est, et cum convalescere cepisset, navigavit in Britanniam. Adrianum autem Ebroinus retinuit, quoniam suspicabatur eum habere aliquam legationem Imperatoris ad Britanniae Reges adversus regnum, cuius tunc ipse maximam curam gerebat. Sed cum tale nihil illum habere vel habuisse veraciter comperisset, absolvit eum, et post Theodorum ire permisit. Qui statim, ut ad illum pervenit, dedit ei q monasterium B. Petri Apostoli, ubi Archiepiscopi Cantiae sepeliri solent. Praecepit enim Theodoro abeunti Dominus Papa Apostolicus, ut in diocesi sua proderet et daret ei locum, in quo cum suis apte degere potuisset.

p ¶ Pervenit autem Theodorus ad Ecclesiam suam secundo postquam consecratus est anno, sub die r sexto Kalendarum Juniarum, Dominica, et fecit in ea annos viginti et unum, menses tres, dies viginti sex. Moxque peragrata insula tota, quaquaversum Anglorum gentes morabantur, (nam et libentissime ab omnibus suscipiebatur atque audiebatur) rectum vivendi ordinem, ritum celebrandi Pascha canonicum, per omnia comitante et cooperante Adriano disseminabat. Isque primus erat Archiepiscopus, cui omnis Anglorum Ecclesia manus dare consentiret. Et quia litteris sacris simul et secularibus, ut diximus, abundanter ambo erant instructi, congregata discipulorum caterva, scientiae salutaris quotidie flumina in rigandis eorum cordibus emanabant: ita ut etiam metricae artis, astronomicae, et arithmeticae Ecclesiasticae disciplinam inter sacrorum apicum volumina suis auditoribus contraderent. Indico est, quod usque hodie supersunt de eorum discipulis, qui Latinam, Graecamque linguam aequae ut propriam, in qua nati sunt, norunt. Neque unquam prorsus, ex quo Britanniam petierunt Angli, feliciora fuere tempora, dum et fortissimos Christianosque habentes Reges cunctis barbaris nationibus essent terrori, et omnium vota ad nuper audita caelestis regni gaudia penderent: et quicumque lectionibus sacris cuperent erudiri, haberent in promptu magistros qui docerent.

r ¶ Idem lib. 3, cap. 21. Anno post obitum praefati s Patris proximo, id est quinto t Osredi Regis, reverendissimus Pater Adrianus Abbas, cooperator in verbo Dei Theodori beatae memoriae Episcopi, defunctus est, et in monasterio suo in v Ecclesia beatae Dei genitricis sepultus: qui est annus quadragessimus primus, ex quo a Vitaliano Papa directus est cum Theodoro; ex quo autem in Britanniam venit, tricesimus nonus. Cujus doctrinae, simul et Theodori, inter alia testimonium perhibet, quod x Albinus discipulus ejus, qui monasterio ipsius in regimine successit, tantum studiis scripturarum institutus est, ut Graecam quidem linguam non parva ex parte, Latinam vero non minus quam Anglorum, quae sibi naturalis est, noverit.

x ¶ S. Densedit, qui hic pridie Iduum Juliarum obiisse dicitur, ipsis Idibus seu xv Julii potissimum colitur. Martyrol. Anglicanum et Ferrarius eum referunt pridie Kal. Juliarum, quo alii volunt obiisse. b Cantuariam olim Doroberniam, seu Durovernum fuisse appellatam dicitur vi Januarii, cum de S. Petro Abbate Cantuariensi egimus num. 8, ubi plura de Cantuaria. c Successit Egbaldo patri an. Ch. 640 regnum magna cum laude 24 annis administravit, haeres regni et virtutum cui sui S. Ethelberti per quem Cantia Christo est consecrata: cuius vitam dabimus xxiv Febr. Fuit et frater S. Enswyde, (de qua in Septemb.) maritus S. Sexburgae, (qua vi Julii colitur) ex qua prater Egericum et Lotharium Reges, suscepit SS. Ermenildam et Erkongatam, quarum haec vi Julii, illa xiii Februarii colitur.

q ¶ Hic Pontifex diu in Hibernia sacra Scripturam praegerat, dein rogatu Regis Cenwalch Saxonibus Occidentalibus Sacerdotali jure multis annis praefuerat, tandem accepto Episcopatu Parisiensi ibidem senex et plenus dierum obiit, a quo an. Ch. dclxxix, consecratus est S. Wilfridus Episcopus Eboracensis. Ita Beda lib. 3, cap. 7, et lib. 3, cap. 20.

n ¶ Aliis Emmo, Anno, Aimo et Baymo appellatur, xxvii ejus sedis Archiepiscopus, quam tenuit ab anno circiter dclx, ad ann. dclxxv, subscripsit privilegium libertatis monasterio Corbeiensis concessio a Bertefrido Episcopo Ambianensi ann. dclxxiv; successit, ei S. Amatus, qui xiii Sept. colitur.

o ¶ S. Faronis, seu Pharonis, vitam dabimus 28 Octobris.

p ¶ Nobile tunc temporis emporium, ad os fere Quantiae, sive Cantiae fluvii, qui per fines Atrebatium labitur, seque isthmic in Oceanum Britannicum effundit.

q ¶ De eo egimus vi Januar. ad vitam S. Petri Abbatis ejusdem monasterii num. 7. r Anno dclxxix, vi Kal. Jun. incidit in Dominicam. Non ergo post biennium a consecratione in Britanniam venit, ut scribit Westmonasteriensis.

s ¶ S. Wulfridi, de quo egerat, Natalis incidit in xv Octob.

t ¶ Osredus successit patri Alfredo in regno Northumbrorum an. Christ. dccc.

v ¶ Eam in dicto monasterio construxerat Edbaldus Rex Cantiorum pater Ercomberti, ut notavimus.

x ¶ Hujus consilio et auxilio fatetur Beda in praefatione ad Regem Ceolwulfum, se historiam Anglicanam scripsisse: Auctor inquit, ante omnes, atque adjuutor opusculi hujus Albinus Abbas reverendissimus, vir per omnia doctissimus, extitit. Qui in Ecclesia Cantuariorum a beatae memoriae Theodoro Archiepiscopo et Adriano Abbate, viris venerabilibus atque eruditissimis institutus, diligenter omnia quae in ipsa Cantuariorum provincia, vel etiam in contiguis ejusdem regionibus a discipulis beati Papae Gregorii gesta fuere vel monumentis litterarum, vel seniorum traditione cognoverat, ea mihi de his quae memoria digna videbantur per religiosum Londoniensis Ecclesiae Presbyterum Nothelmum sive litteris mandata, sive ipsis Nothelmi viva voce referenda transmisit. S. Adriani discipulum fuisse S. Adelmum scribit Harpsfeldius seculo 8, cap. 11, de quo ad ejus vitam 23 Maii.

s t Mortuus S. Adrianus, v

x Albinus ejus successor.

x Mortuus cum S. Theodoro in Angliam.

S. Adrianus Episcopatum ex humilitate bis detrectat.

Mortuus cum S. Theodoro in Angliam.

ret.

d Successit hic fratri S. Oswaldo (cui v Augusti sacer) in regnum anno dclxxi, obiit Kalendis Martii an. dclxxx. De ejus filia S. Elfteda agemus vii Februar. e De eo, ejusque Romam legatione et morte plura idem Beda lib. 3, cap. 29.

f S. Vitaliani vitam dabimus xxvii Januar. Ejus ad Oswium Regem litteras de morte Wighardi recitat Beda.

g De S. Theodoro Episcopo Cantuariensi agemus xix Septemb.

h Varios fuisse coronae Clericalis ritus, ex Beda constat. lib. 3, c. 22, et Baronio tom. 1, an. 98, num. 130.

i Erat ea Dominica Passionis eo anno.

k Abst a catalogo Archiepiscoporum Arelatensium apud Cl. Robertum, inserendus inter Theodosium, seu Theodoricum, (ad quem extat epistola Concilii Cabilonensis scripta circa an. Christ. dcl.) et Felicem, qui interfuit Concilio Romano sub Agathone circa an. Chr. dclxxx, Joannes Chenu tres exhibet Catalogos Archiepiscoporum Arelatensium, in quorum secundo, de prompto ex Historia Provinciali auctore Casare Nostrodamo Joannes hic Theodosius subjungitur.

l Traculenti hujus tyranni mentio fit in omnium fere hujus aevi occidentalium Sanctorum vitis.

m Hic Pontifex diu in Hibernia sacra Scripturam praegerat, dein rogatu Regis Cenwalch Saxonibus Occidentalibus Sacerdotali jure multis annis praefuerat, tandem accepto Episcopatu Parisiensi ibidem senex et plenus dierum obiit, a quo an. Ch. dclxxix, consecratus est S. Wilfridus Episcopus Eboracensis. Ita Beda lib. 3, cap. 7, et lib. 3, cap. 20.

n ¶ Aliis Emmo, Anno, Aimo et Baymo appellatur, xxvii ejus sedis Archiepiscopus, quam tenuit ab anno circiter dclx, ad ann. dclxxv, subscripsit privilegium libertatis monasterio Corbeiensis concessio a Bertefrido Episcopo Ambianensi ann. dclxxiv; successit, ei S. Amatus, qui xiii Sept. colitur.

o ¶ S. Faronis, seu Pharonis, vitam dabimus 28 Octobris.

p ¶ Nobile tunc temporis emporium, ad os fere Quantiae, sive Cantiae fluvii, qui per fines Atrebatium labitur, seque isthmic in Oceanum Britannicum effundit.

q ¶ De eo egimus vi Januar. ad vitam S. Petri Abbatis ejusdem monasterii num. 7. r Anno dclxxix, vi Kal. Jun. incidit in Dominicam. Non ergo post biennium a consecratione in Britanniam venit, ut scribit Westmonasteriensis.

s ¶ S. Wulfridi, de quo egerat, Natalis incidit in xv Octob.

t ¶ Osredus successit patri Alfredo in regno Northumbrorum an. Christ. dccc.

v ¶ Eam in dicto monasterio construxerat Edbaldus Rex Cantiorum pater Ercomberti, ut notavimus.

x ¶ Hujus consilio et auxilio fatetur Beda in praefatione ad Regem Ceolwulfum, se historiam Anglicanam scripsisse: Auctor inquit, ante omnes, atque adjuutor opusculi hujus Albinus Abbas reverendissimus, vir per omnia doctissimus, extitit. Qui in Ecclesia Cantuariorum a beatae memoriae Theodoro Archiepiscopo et Adriano Abbate, viris venerabilibus atque eruditissimis institutus, diligenter omnia quae in ipsa Cantuariorum provincia, vel etiam in contiguis ejusdem regionibus a discipulis beati Papae Gregorii gesta fuere vel monumentis litterarum, vel seniorum traditione cognoverat, ea mihi de his quae memoria digna videbantur per religiosum Londoniensis Ecclesiae Presbyterum Nothelmum sive litteris mandata, sive ipsis Nothelmi viva voce referenda transmisit. S. Adriani discipulum fuisse S. Adelmum scribit Harpsfeldius seculo 8, cap. 11, de quo ad ejus vitam 23 Maii.

ALIA VITA

Ex legenda SS. Joan. Capgravii.

Adrianus, natione Africanus, comes et cooperator Evangelicorum Apostolicorum virorum post Primatem Augustinum, magnum lumen refulsit Anglorum. Quod autem S. Augustinus in Anglia plantavit, S. Adriannus cum B. Theodoro ubertim rigavit. Nam cum Papa Vitalianus B. Adriano bis electo imponeret Apostolatam Angliae, B. Theodorum invenit pro se, quem sibi debitis insigniis induit, suisque titulis sublimavit. O beatum Adrianum, dignum gradu Apostolico, et sanctitatis merito, et doctrinae studio, et caritatis officio! Qui et Graeca et Latina eruditione emicuit, qui etiam electus a Romano Pontifice in Apostolatam Britanniae, refugit honorem! Invasit tamen laborem, de Praelato subjectus, de magistro minister factus Evangelii: malens genti instruendae prodesse, quam praesese; ministrare, quam ministrari. Primo Andream quemdam virum probi testimonii pro se obtulit: sed hunc infirmitas corporis inhibuit. Rursus raptus Adrianus ad Pontificium, objecto, ut diximus, Theodoro se redemit. Prius tamen a Papa haec interjecta est conditio, ut ipse Pontifici non solum dux, comes, adjuutor, et cooperator Dominicae legationis in Britannia; verum etiam custos et observator Apostolicae fidei in omnibus existeret: ne Graeca in stituto gentem Apostolice docendam in aliquo laederet.

S. Adrianus Episcopatum ex humilitate bis detrectat.

Mortuus cum S. Theodoro in Angliam.

ret.

a ret. Beatum vero Adrianum Abbatem a Viridiani monasterii, quod erat non longe a Neapoli Campaniae, Afrum natione, monasterialibus et Ecclesiasticis disciplinis sancte informatum, caelesti ac mundiali philosophia, Latina quoque et Graeca lingua eruditum, adeo Roma noverat, ut nullum magis Angliae institutorem optaret; aut tandem pro illo non alium quam quem ipse approbaret, et suo comitatu et suffragio confirmaret.

2 Ibat ergo athleta Dei Adrianus cum B. Theodoro sanctisque sociis, laboriosa peregrinatione, ad omnem patientiae palmam paratus. Illustrissimus autem Adrianus, quia frequenti legatione per Gallias famosus erat, ad cumulum praemiorum detentus est a Duce Francorum Ebroino, quasi legatus Imperatoris ad Reges Britanniae contra regnum, quod ipse maxime procurabat. Sed tandem innocens repertus, et ad Angliam libere dimissus, regimen monasterii S. Augustini Cantuariae suscepit. Congregata autem discipulorum caterva metricae artis, astronomiae, et arithmeticae Ecclesiasticae disciplinam, intersacrorum apicum volumina suis auditoribus tradidit; ut quidam eorum discipuli Latinam Graecamque linguam aequae ut propriam, in qua nati sunt, noverint. Sed et sonos cantandi in Ecclesia, quos eatenus in Cantia tantum noverant, ab hoc tempore per omnes Anglorum Ecclesias discere coeperunt.

3 Anno autem Domini septingentesimo octavo sanctus Pater Adrianus bonis operibus et exemplis plenus, migravit ad Dominum, v Idus Januarii, et in monasterio suo sepultus est quadragesimo primo scilicet anno, ex quo in Angliam missus fuit. Reliquit autem sanctum et doctissimum Albinum discipulum suum, sibi successorem.

4 Post mortem vero multis effulgens miraculis, nautas Anglorum quosdam ad Frisonum littora apulsos, ab invasione hostili citius liberavit. Nam cum essent ab irruente turba opprimendi; invocato Sancti suffragio, celeri turbine in alta pelagi propellente, ad optatum illaesi portum pervenerunt.

5 Mortuum resuscitavit: et inter paganos cum quidam Christianus peregrinus sub elevato jam percussoris gladio, Sancte Adriane adjuva me, exclamando proferret; percussor eadem hora trucidatur, et captivus liberatur.

6 Conflagrata, in qua requiescit, ecclesia, in visu cuidam viro apparuit, dicens: Vade et dic Episcopo b Dunstano: Haec tibi mandat famulus Christi Adrianus: Tu in domibus diligenter coopertis requiescis; et mater Domini nostri, atque nos domestici sui, omni caeli jacturae patemus. Quo audito Dunstanus ecclesiam S. Mariae reparat: quam aeterna dulcedine raptus singulis c noctibus frequentare solebat. Nocte autem quadam idem Episcopus ecclesiam ingressus manifeste vidit S. Adrianum inter choros caelestium

Retinetur in Gallia ab Ebroino.

Præficatur monasterio S. Augustini.

Cantum Ecclesiasticum, atque docet.

Moritur.

Claret miraculis: ab hostibus liberat.

Mortuum suscitavit.

Alium a morte subito eripit.

b Jubet ecclesiam D. Virginis restaurari.

c

cum ipsa mundi Domina collaudantem Dominum.

7 Cum puer quidam doctoris sui verbera timens, Adriani tumbae fugiendo adhaereret, et invocans Sanctum ictibus afficeretur; dum tertio altius dexteram Doctor elevaret; stetit elevatum in alta brachium, plurima diei parte tenens irreflexum. Demum ab ipso, quem afflixerat, parvulo veniam suppliciter petiit: et ipso interveniente solutum et sanum brachium demum recepit.

8 Offendens puer alius doctorem suum, dum ad tumbam S. Adriani, ejus auxilium implorando, confugeret; rapitur a magistro suo, qui ait: Nec ipso, inquit, Christo adveniente impunitum dimitterem te. Et ecce illico columbam candidissimam in vertice tumbae S. Adriani conspexit: quae clementer submisso capite, et expansis alis, veniam pro parvulo implorare videbatur. Perterritus ergo doctor puero pepercit, coram Sancto se projecit, et veniam suae obstinatiae humiliter imploravit. Columba vero ad summam ecclesiae tecta evolans, ab oculis ejus disparuit.

9 Vir quidam S. Adriano valde devotus, pro suis commissis ipsum apud Deum intercessorem fore jugiter flagitabat. Cumque repentina morte praeventus fuisset, quidam ei familiarior continuis precibus pro anima ejus Dominum exorare non cessabat. Cui demum soporato defunctus lineis indutus apparens, dixit: Scito, inquit, quod peccatis meis exigentibus cum daemone traditus essem potestati; tamquam stella matutina radians, subito advenit B. Adrianus, advocatus meus, cum splendida facie, et columbina specie, qui cunctis excussis adversariis eripuit me: et ante tribunal aeterni judicis tremendum constituit. Vidi enim vultum Domini erga me terribilem valde, qui S. Adriano conversus ait: O Adriane, inquit, hunc praevicarium et meis praecipis non obtemperantem quare huc adduxisti? Cui ille, o Domine clementissime, et misericors aeternae pro tui nominis honore mei memoriam semper habuit: et apud te intercessorem et protectorem me constituit. Hac placatus Dominus satisfactione, sensi faciem Domini erga me fore serenissimam, et a d culpis meis absolutus in custodia advocati mei Adriani me tradidit Dominus, sub cujus protectione vivo feliciter et aeternaliter conregnabo.

a Beda et alii Nigidani, aliqui Neridani. Trithemius Heridanensis.

b S. Dunstanus rexit Ecclesiam Cantuariensem annis xxix, ab anno cmlx, ad an. cmlxxxviii. Ejus vitam dabimus xix Martii.

c Dicitur in ejus vita ad monasterium beatissimorum Apostolorum Petri et Pauli quadam vice ex more circa mediae noctis silentium perrexisse, ibique Deo se diutius in oratione prostravisse. Egressus vero, ad oratorium beatae Dei genitricis et perpetuae Virginis Mariae, quod in orientali ipsius monasterii parte situm est, eadem facturus divertisse, etc., adduntur variae Sanctorum, et ipsius Deiparae Virginis apparitiones.

d Haec sane intelligenda, quod in extremis contritionem ei impetraverit S. Adrianus.

EX JOAN. CAPGRAVIO. Apparet S. Dunstano.

Puerum a plagis liberat.

Item alium.

De salute periclitanti subvenit.

d

DE S. BRITHWALDO, SIVE BERTHWALDO

ARCHIEPISCOPO CANTUARIENSI.

AN. CH. DCCXXXI. IX JANUARI. S. Brithwaldi natalis.

Sancti Brithwaldi, vel Brithwaldi, aut Berechtwaldi natalem IX Januarii celebrant Carthusiani Coloniens. in Addit. ad Usuard. Bertwaldi Archiepiscopi Cantuariensis Confessoris, Galesinius: Cantuariae item S. Bertwaldi Episcopi et Confessoris. Wion: Item Cantuariae S. Bertwaldi Episcopi et Confessoris, qui ex monasterii, quod Raculfum nuncupatur, probatione diuturna, ob vitae meritum ad Ecclesiae illius regimen assumptus, plenus bonis operibus quievit in pace. Similia habent Martyrologia Germanicum et Anglicanum, Menardus, Dorganus, Ghinius, Ferrarius,

et alii. In Florario Sancti. ms. refertur XIII Januarii: In Anglia apud Cantuariam depositio S. Bertwaldi Episcopi et Confessoris anno salutis dcccxxx. In Kalendario ms. ord. S. Benedicti IV Januarii. S. Brithwaldi Archiepisc. Cantuariensis in Anglia, primo Abbatis Monasterii Raculfe.

2 De eo haec scribit Beda lib. 3, hist. Eccles. gentis Anglor. cap. 9. Successit Theodoro in Episcopatu Berechtwaldus, qui erat Abbas in monasterio quodam juxta ostium Aquilonare fluminis Genlade positum, quod Raculfum nuncupatur; vir et ipse scientia scripturarum

Fili ex Abbate Episcopus.